

Konvoj, Manneken-Pis

Ett slags hopp, något att styra efter, följa
En stjärna i mörkret. Samtidigt finns här
En solidaritet, mellan individer, grupper.

Detta är alltså ytan, skulpturens hölje.

Jag har försökt skriva en text som går
Under ytan (under presseningarna, in i
högarna med bråte), dyker ner i en kao-
tisk, våldsam verklighet, en mörk zon
mellan krig och fred, mellan samhälle
och upplösning.

Utan svar, färdiga lösningar, pekpinningar,
Den bara visar på smärtan, förvirringen
Som finns där.

Nej, inte bara, den visar också på ett
hopp: såret, som är allas.

Åke Smedberg

Ett sår stort som världen

Dom har jagat den där lilla svarta skiten in på byggplatsen, trängt upp honom mot en
husvägg, för att ge honom en läxa. Han har varit så förbannat kaxig innan, nu såg
man hur rädd han var, skakade i hela kroppen. Det hade sett ut som om han skulle
börja tjuta, skita på sig, när han plötsligt slet upp kniven, kastade sig framåt.

Precis som på film, allt hade varit som en film, bilder som flimrade förbi. Han hade
knappt känt. Som en stöt bara, ett slag. Han hade sett kniven, hur den sjönk rakt in i
honom, någonstans vid naveln, snittade uppåt, men inte känt något. Inte trott på vad
han såg, som om det varit inbillning, något som egentligen inte hände.

Efteråt också, det som hände efteråt. Plankstumpen som träffade likkon över halsen
med ett dovt, köttigt ljud, fick honom att tappa kniven, gå ner på knä, tjutande,
hostande, ögonen uppspärade, utstående. Overkligt, inget som hände på riktigt.

Nu kände han sig plötsligt kallsvettig, illamående. Han visste inte riktigt var han
befann sig, vad som hände runt om. Han orkade knappt röra sig längre, benen
darrade, samtidigt som konturerna runt honom blev töckniga, oskarpa, som om han

höll på att bli blind. Kvällshimlen, lyktorna längs järnvägen, allt försvann bakom en sotfärgad hinna.

Efteråt låg på marken. Ett brusande, pipande ljud i öronen. Illamåendet fanns kvar, ännu starkare nu. Kläderna klibbiga, smetiga som av olja. Han försökte vända på sig, sätta sig upp. Fumlande slet han upp skjortan, stirrade ner, såg blodet som forsade, pumpade fram ur det vidöppna, gapande jacket därnere. Såg hur tarmar, allting, verkade vara på väg ur honom.

Han tog snyftande andetag, försökte dra ihop skjortan, över såret, pressa igen det. Sjönk tillbaka igen, kröp ihop på sidan, med händerna krampaktigt tryckta mot mellangärdet.

Fan, det var inte verkligt, inte sant! Nån djävla film han sett! Nån djävla mardröm bara! Det skulle försvinna, allt det här, upplösas, bar han vaknade!...

Smärtan som plötsligt exploderade inom honom, klöv honom på mitten. Inte heller den var verklig. Han låg helt stel, förlamad. Det gick inte att andas längre. Munnan öppen, gapande. Ögonen uppspärade. Han måste härifrån. Han måste vakna och vara någon annanstans! Han måste vakna nån gång!

De båda andra kom springande, snubblade nästan över honom där han låg. Stannade upp, flämtade, rörde sig nervöst, såg sig omkring.

–Fan, du kan inte ligga här! Vi måste iväg, fort av helvete, det kryllar av dom därnere nu!

Den yngre av dem gav till ett halvt hysteriskt, kacklande skratt.

–Vi fick den djäveln i alla fall! Såg du, hur vi sparkade skiten ur honom! Han bara låg där och gapade när vi stack...

Den andre tystade honom med ett slag rakt i ansiktet. Huvudet krängde till, for bakåt, som en fågelunge.

–Håll käften, för helvete! Vill du att dom ska höra oss? Hjälp till istället!

De böjde sig ner, försökte lyfta honom. Stelnade till, stirrade skrämda ner på sörjan av blod och lera under hans kropp. När han skrek rakt ut, släppte de taget, ryggade baklänges. Stod en stund villrådigt trampande, innan de vände helt om och började springa igen.

Han försökte säga något, ropa efter dem, men smärtan hann före, körde in i en näve i hans mun, täppte till svalget. Han hostade, kräktes, kröp kvidande ihop igen.

Nästan helt mörkt nu. Han låg orörlig, ansiktet neråt. Ljud kom strömmande genom marken, dova ihålig. Han visste att de fanns därnere nu, kring byggroparna mellan de halvfärdiga husen, han kunde höra dem. Många. Fler och fler, hela tiden.

Som råttor, tänkte han slött. Dom var som råttor, en djävla skock råttor. Dom blev bara fler. Dom hörde inte hemma här, man måste bli kvitt dem...

Men också tankarna dova, ihåliga, som ljuden därnerifrån. Liksom meningslösa, inte hans egna längre. Något han hört bara, upprepade. Hade inget med honom att göra.

Ett pendeltåg rasslade förbi på spåren ovanför. Kunde man se honom därnifrån?

Han bet ihop om smärtan, lyfte på huvudet, stirrade upp mot de halvtomma vagnarna. Nej, ingen kunde se honom. Allt de såg var sina egna ansikte i de mörka rutorna.

Och det spelade ingen roll. Ingen skulle ändå ha brytt sig.

Rösterna, som kom allt närmare. Upphetsade, hatiska.

"... Fan, sågd´ vad dom gjort till Feras!--- Shit!--- Betala, dom måste betala!...Samma sätt!...Mer!...En krossad flaska, rakt på ansiktet, rakt ner på strupen!... Måste betala!..."

Det var inte hans fel. Det hade inte varit meningen. Ingenting. En satans mardröm bara. Meningslös, överklig.

Han låg kvar, orkade inte röra sig, krypa undan. Trött, han kände sig så förbannat trött nu. Och äldre, som om tiden bara rusat förbi honom, med ofattbar hastighet. Äldre och äldre. Ett år för varje sekund. Äldre än allt.

Han var sjutton och samtidigt äldre än allt, så gammal man kunde bli.

–Vi måste sluta nu, viskade han. Vi måste sluta nu...

Han nickade för sig själv. Han måste säga det till dom. Orkade han skulle han resa sig upp, visa såret, väldigt, gapande. Det skulle på något sätt förklara allt. Dom skulle förstå.

–Vi måste sluta nu...

Såret. Öppet. Blödande. När dom såg det skulle dom förstå.

Åke Smedberg / 1995

Texten skriven för katalog till Konvoj Manneken-Pis
ISBN: 91-972758-0-8